

ЎЗБЕКИСТОН ТАЖРИБАСИ: инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун

Жамият юзидаги дөғ

2-саҳифада

Biz — kelajak буниодкоримиз!

4-саҳифада

YOSHILAR OVOZI

№ 62(16367)
3-AVGUST, SHANBA

O'zbekiston yoshlar ittifoqining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, adabiy-badiiy gazetasi

www.yoshlarovozi.uz

yoshlarovozi@mail.uz

@Yoshlarovozi

Хориждаги ёшларимиз муаммоларини ҳал қилиш йўлидаги ҳамкорлик

Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий Кенгашида
Ўзбекистон ёшлари умумжаҳон ассоциацияси ва
Республика "Истиқболли авлод" ижтимойи ахборот
маркази ўртасида меморандум имзоланди.

Эндилика икки ташкилот хорижда меҳнат килаётган ёшлар муаммоларини ўрганиш, уларни юртимизга қайташи ва бандлигини таъминлаш бўйича ҳамкорлик килади.

Ҳамкорлик доирасида ноконуний миграция, одам савдоси, мажбурий таҳдидлар, хусусан, экстремизм, терроризм, узланган жинончлилик ваз ўзроналигининг турии кўринишлари билан тўқнаш келган ёшларни аниқлаш ва уларга ижтимойи-хукукий ёрдам кўрсатиш каби чора-тадбирлар амалга оширилади.

Ўзбекистон ўзлари умумжаҳон ассоциацияси нодавлат нотижорат ташкilotning асосий мақсади ўзбекистон фуқароси бўлган ва хорижда ўқиётган ёки меҳнат килаётган ёшлар билан ишлаш, уларнинг хукук ва манфаатларини химоя қилиш, жамиятда ўз ўрнини топишига кўмаклашидан иборатиди.

(Давоми 2-саҳифада).

Пойиха — амалда!

Бердақ номидаги Қарақалпоқ давлат университети
талабаси Дилфузада Ҳабибуллаева ўзи таҳсил олаётган
масканда "Юридик клиника" очди.

Дилфузада ўзишга киргача, кўпчила гутуби кўнглига максадини амала ошириш харакатини бошлади. У фуқароларга хукукий маслаҳат берувчи юридик клиника очини ништ қилиб, узози юридик фанлари доктори, профессор Карлиниш Умаровдан маслаҳатлар олди. Хоҳин ва интишик яқилиб бўлса, кўзлаган маскадага ёрдамни янада осонлашнишни яхши билган Дилфузада таҳсилатни хукукни алоҳидан ташкил этиши ва назорат қилиш бошкормаси бошлиғи Диёрбек Кўчкоров. — 27 нафар абитуриент коиданди бузгани учун худудга кирин жойида тест синовидан четватлидид. Шунингдек, телефон, шпаргалкалдан фойдаланган тартиб-интизомни бузган абитуриентлар хам ўйк эмас. Хатто турху назоратчиликни орасида хам саволларни ишлашда абитуриентнинг ёрдан бераберларни учраган. Бундай назоратчилик билан тузишган шартнома бекор қилиниб, конунчилик-

да белгиланган тартибида жазо чоралари кўрилмоқда. Гурух назоратчилиги бир смена унун 92 мин сўм пул тўланади. "Ўзэкспромказ"да куннинг биринчи кисимида бошланган имтиҳон 11:20 га кадар тўлиқ якупланди. Ичкаридан чиқаётган ўғил-қизларни сухбатга тортдик.

Саволлар нисбатан осон, барча

кулайликлар яратилган, — дейди Тошкент давлат интихонида имтиҳонга жийдид тайёрланмагандан. Базъзилари эса жавоблар варакасини таваккалчилик асосида тўлдирганини айтди. Улардан бири Тошкент вилояти Ситора Кўшибоева буни шундай изоҳлаиди:

— Жавобларни калбимга қулоқ тутиб, тахминан белтиладим. Сабаби имтиҳонга жийдид тайёрланмагандан. Интихутга жужат топширган тенгизурларимга ҳавасим келарди. Жавоблар варакасини кўриш, жараёнда иштирок этиши орзум эди. Бир томондан омадими ни синадим. Омадим, ўзишга кириб кетарман...

(Давоми 2-саҳифада).

БИЛИМ — БИРЛАМЧИ ОМИЛ

Юртимизда олий ўкув юртларига кириш имтиҳонлари қизғин давом этмоқда. Жумладан, "Ўзэксромказ" мажмуаси абитуриентлар ва уларнинг яқинларига мезбонлик қилмоқда.

— 2 август кунги синовларда 71 минг 340 нафар абитуриент иштирик этиши белтиланган эди. Шундага 1 минг 580 нафари турли сабабларга кўра имтиҳонга келмади, — дейди Даълат тест маркази тест синовларини ташкил этиши ва назорат қилиш бошкормаси бошлиғи Диёрбек Кўчкоров. — 27 нафар абитуриент коиданди бузгани учун худудга кирин жойида тест синовидан четватлидид. Шунингдек, телефон, шпаргалкалдан фойдаланган тартиб-интизомни бузган абитуриентлар хам ўйк эмас. Хатто турху назоратчиликни орасида хам саволларни ишлашда абитуриентнинг ёрдан бераберларни учраган. Бундай назоратчилик билан тузишган шартнома бекор қилиниб, конунчилик-

тизимни айтди.

— Жавобларни калбимга қулоқ тутиб,

тахминан белтиладим. Сабаби имтиҳонга жийдид тайёрланмагандан. Интихутга жужат топширган тенгизурларимга ҳавасим келарди. Жавоблар варакасини кўриш, жараёнда иштирок этиши орзум эди. Бир томондан омадими ни синадим. Омадим, ўзишга кириб кетарман...

(Давоми 2-саҳифада).

Ижтимоий тармоқлар – озодлик сари қўйилган қадамми? ёхуд "Ақакий методи" ҳақида мулоҳаза

Ижтимоий тармоқлар ҳатто уларда рўйхатдан ўтмаган одамлар ҳақида ҳам маълумот тўплайди. Ҳайрон бўляпсизми?

Аммо бу ҳақиқат. Эътибор берганмиз, ҳозир деярни ҳамма веб-сайтда ижтимоий тармоқ белгиси ифодаланган ("Лайк", "Репост" ва.х.) кўшимча тутмачалар жойлаштирилган. Аммо бунинг ўзига яраша салбий жихатлари бор — ижтимоий тармоқлар ўша тутмачаларга мурожаат килган хар бир "мехмон" тўгрисида статистик маълумотлар йигиг боради.

"Менинг хеч кимдан яширадиган сирим йўк" дейишининг мумкин, албатта. Бирор кўйида келтириладиган мулоҳазалар фикрингизни ўзгартирishi мумкин.

Хар бир фуқаро Фейсбуқдан 40 кун ичидаги ўзи ҳақида тўпланган барча шахсий маълумотларни бешини талаб килиш хукукига эга. 24 ёшли талаба Макс Шремс ижтимоий тармоқдан ўзи тўғрисидаги мавжуд инфоҳамнинг жўнатишиларни сўрайди. Маркнинг сўрови кондирилгач, шунчаки ҳайратта тушади. Нега дейсизми? Ахир Фейсбуқ унга 1200 саҳифадан иборат бутун-бир хужжатни таҳдим этган, бунинг устига маълумотлар 57 тоифага (қизикишлари,

хам "психиатр кабулига боряпман" деб одамларга жар соларди.

Ўз-ўзидан савол тутгилади, ҳўш унда бу ҳақда Фейсбуқ қандай ҳабар топди? Ҳар колда фол очмагани антк-ку.

Таҳлилигарнинг фикрича, ижтимоий тармоқ геология (интернет фойдаланувчиликни географик жойлашувини аниклайдиган дастур) орқали ўша одамларнинг тез-тез борадиган жойларни кузатади ва уларга "дўстлик ришталари" бўлашни тақлиф этади. Бошча бир таҳмин, Фейсбуқ компанияига тегиши WhatsApp мобиль иловаси билан борғлик.

Унга кўра, мазкур мессанжердан фойдаланадиган шифокорлар телефонида олдатда беморлар раками ҳам сакланган бўлади ва шундан келиб чиқиб уларнинг бир-бирига "дўстлик" ябориши тавсия этилади.

Хаммаси нимага караб кетаётганини тушунгисизми? Ижтимоий тармоқлар аллакачон биз ҳакимизда, ҳатто ўзимиздан кўпроқ нарсаларни билипти! Бу эса уларга бизнинг ҳакиқатимизни бошкарниш имконини бермоқда.

Маълумки, ижтимоий тармоқлар тез-тез бошка фойдаланувчилар билан дўстлашиши тавсия этиб туради. Уларнинг аксариёти бизга таниш чехралар бўлган учун дўст тутиниб кетаверамиз. Аммо Фейсбуқ якинда янги функцияни ишга туширди. Масалан, бир-бiriни "умрид кўрмаган" бемор ва психиатр-шифокорга ўзаро "дўстлик" тавсия килади.

Табиийки, фойдаланувчилар тармоқдаги саҳифасига кандайдир тиббий мусассасага мурожаат килгани тўгрисида маълумот жойлаштиrmайди. Ахир, ким

Биз янгиликлар тасмасини кўздан кетираётгандан нима содир бўлади? Ритм.

Гиддиратаверамиз, гиддиратаверамиз, гиддиратаверамиз. "Лайк" босамиз. Гиддиратаверамиз, гиддиратаверамиз, гиддиратаверамиз. "Репост", яни бўлишларни.

Хуллас, "экран"да кўраётганини ходисаларга (матн, видео, фото, аудио ва.х.) жавоб тариқасида ўз реақциини билдириб турасиз. Шу тарика ўзига хос ўзаро алока шаклланади.

Биз кандайдир ёқимли хисларни тушигни хоҳлаймиз. Такорр ва тақрор лаззат олишини истаймиз. Ҳудди ўйин автоматларига ўхшайди бу ҳам.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша одамга кизикроқ бўлган нарсаларни кўрсатадиган "акли янгиликлар тасмаси"ни (у боғсан ва бўлишган "лайк", "репост" тутмалари, изоҳлари ҳамда тармоқка сарф этавтган ўртача вактидан келиб чиқиб) жорий килганига ҳам кўп бўлмади.

Катор ижтимоий тармоқлар аниқ фойдаланувчи учун, яъни бошқаларга нисбатан айнан ўша

> Dolzarb mavzu

ИМКОНИЯТИ ЧЕКЛАНГАН, лекин ҳуқуқлари чекланмаган

Таълим олиш фуқаронинг ижтимоий ҳуқуқи. Бу ҳуқуқ ҳар бир давлат қонунчилигидан кафолатланган. Ўнта бўлса, ўрни бўлак, деганидек, таълим олишида ҳам болани боладан ажратилимайди. Фақат унинг қабул қилиш имкониятидан келиб чиқиб, ёндашга турилича бўлади. Яъни жисмонан расо ҳамда даволанишга муҳтож болалар учун ўкув жараёни бир хил шаклга эга эмас.

Бош қомусизмизда ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга экани, белул умумий таълим давлат томонидан кафолатниши белгиланган. Ёшларнинг таълим олиш ҳуқуқлари "Оила" кодекси, "Таълим тўғрисида"ги, "Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги қонунларда ҳам мустаҳкамлаб кўйилган.

"Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий химоя килиши тўғрисида"ги қонуннинг 17-моддасига кўра, стационар давлат-профилактика ёки реабилитация килиш муассасаларида даволанаётган ногирон болалар учун ўкув машғулотлари ташкил этилади.

Бу, борада хорижий давлатлар тажрибаси ва қонунчилигига, хусусан, **Россия Федерациясида** болаларнинг стационар даволаниши даврида таълим олишининг бир нечта шакллари назарда тутилган:

даволаш муассасасига ўзининг мактабидан келиб ўқитиш;

даволаш муассасасига якин жойдаги мактабдан келиб ўқитиш (шартнома мавжуд бўлган таътида);

масофавий таълим;

даволаш муассасасига тизимда маҳсус ўкув бўлинмасини ташкил этиш орқали таълим ва тарбия бериш;

ўкув машғулотлари боланинг саломатлиги ва жисмоний имкониятлари хисобга олинган ҳолда кунинг кўпли билан 3,5 соат давом этилади.

АҚШ ва айрим Европа давлатлари қонунчилигига асоссан, жисмоний имконияти чекланган ўкувчилар бошкага болалар

Юртимиз қонун ҳужжатларида узоқ вақт даволанишга муҳтож бўлган болаларнинг таълим олиш ҳуқуқи давлат томонидан кафолатланган бўлса-да, бу тоифага кирувчи болаларни ўқитиш тартиби ва аниқ механизмлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланмаган.

Билан бир каторда мактабда ўқуни учун барча шароитлар яратилиши шарт. Оғир касалликка чалинган ва узоқ вақт даволанишга муҳтож болаларнинг мактабда — ўз тенгoshлari.

Хусусан, 15 йилдан бўён фаoliyят юритаётган саротон касаллигини даволашга ихтинослашган нодавлат тиббёт марказларидан бири "Мобил мактаб" хизматини кўрсатади. Бу хизмат тегишили лицензияга эга бўлиб, Таълим вазirligiga томонидан мъзульланган.

Хар бир бемор ўкувчи керда бўлишидан катни назар, даволашни мобайнида индивидуал ўкув курси асосида ўқитилиши.

Германияда бемор ўкувчи индивидуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishiда шифокорнинг хуносасидан ташкири кўйидагиларга ўтибор қаратилиши:

бода 6 ҳафтадан ортиқ муддат давомидан мактабга бора олмаса;

касаллик тифулии дарсларни тез-тез колдириш;

умумий ахволи таълим олиш учун монелик кильмаса.

Боланинг синфда бошқа ўкувчилаш билан бирга ўқитиш учун унинг хоҳиши инбатта олинади.

Индивидуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Японияда узоқ вақт даволанишга муҳтож боланинг индивидуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Хар бир бемор ўкувчи керда бўлишидан катни назар, даволашни мобайнида индивидуал ўкув курси асосида ўқитилиши.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

9-сinfdan юкори синflarни да ўкиш учун алоҳида холларда маҳаллий хокимиyатta мурожаат килиши талаб этилади.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Бугунги кунда ажрashiшнинг кўплаб сабаблари кўрсатилиши. Хусусан, эр-хотин ўзаро келишмовчилги, оиласда кайнона ва кайнота каби учинчи шахс арапашуви, бефарзандлик, хиёнат, моддий таъминот даражасида пастлиги, ишесизлик, иччиликбозлиги (бошқа заарлар олдатлар), ичкини таъкидлашадиги, касаллик, ўй-жойи мактабларни хисобга олинган ҳолда кунинг кўпли билан 3,5 соат давом этилади.

Эр-хотин келишмовчилги энди кўп нима сабаб бўлиши хакида университет талабалари ўргасида сўровнома ўтказилиди. Ўнга кўра, 84 физик талаба ёшлилар хали ҳаётга тайёр бўлмай, олий маълумот олмасдан оила куриши бунга сабаб эканини таъкидлади. Афсуски,

Бразилияда давлат тиббиёт муассасалари билан бир каторда ўқуни ҳужжатларидан алоҳида ҳам бемор болалар таълимнида узилиш бўлмаслиги учун аниқ механизм ишлаб чиқилган.

Хусусан, 15 йилдан бўён фаoliyiat юритаётган саротон касаллигини даволашга ихтинослашган нодавлат тиббёт марказларидан бири "Мобил мактаб" хизматини кўрсатади. Бу хизмат тегишили лицензияга эга бўлиб, Таълим вазirligiga томонидан мъзульланган.

Хар бир бемор ўкувчи керда бўлишидан катни назар, даволашни мобайнида индивидуал ўкув курси асосида ўқитилиши.

Японияда узоқ вақт даволанишга муҳтож боланинг индивидуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Хар бир бемор ўкувчи керда бўлишидан катни назар, даволашни мобайнида индивидуал ўкув курси асосида ўқитилиши.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Бундан кўринади, юртимиз қонун ҳужжатларидан узоқ вақт даволанишга муҳтож бўлган болаларнинг таълим олиш ҳуқуки давлат томонидан кафолатланган бўлса-да, бу тоифага кирувчи болаларни ўқитиш тартиби ва аниқ мактабларни хисобга олинган ҳолда кунинг кўпли билан 3,5 соат давом этилади.

Хар бир бемор ўкувчи керда бўлишидан катни назар, даволашни мобайнида индивидуал ўкув курси асосида ўқитилиши.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Бундан кўринади, юртимиз қонун ҳужжатларидан узоқ вақт даволанишга муҳтож бўлган болаларнинг таълим олиш ҳуқуки давлат томонидан кафолатланган бўлса-да, бу тоифага кирувчи болаларни ўқитиш тартиби ва аниқ мактабларни хисобга олинган ҳолда кунинг кўпли билан 3,5 соат давом этилади.

Хар бир бемор ўкувчи керда бўлишидан катни назар, даволашни мобайнида индивидуал ўкув курси асосида ўқитилиши.

Шу муносабат билан, даволаш-профилактика муассасасалари стационар шароитда узоқ муддат даволанишга муҳтож бўлган болаларга таълим бериши тартиби ва аниқ механизмлари норматив-ҳуқукий ҳужжатларда белгиланмаган.

Шу муносабат билан, даволаш-профилактика муассасасалари стационар шароитда узоқ муддат даволанишга муҳтож бўлган болаларга таълим бериши тартиби ва аниқ механизмлари норматив-ҳуқукий ҳужжатларда белгиланмагan.

Хар бир бемор ўкувчи керда бўлишидан катни назар, даволашни мобайнида индивидуал ўкув курси асосида ўқитилиши.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

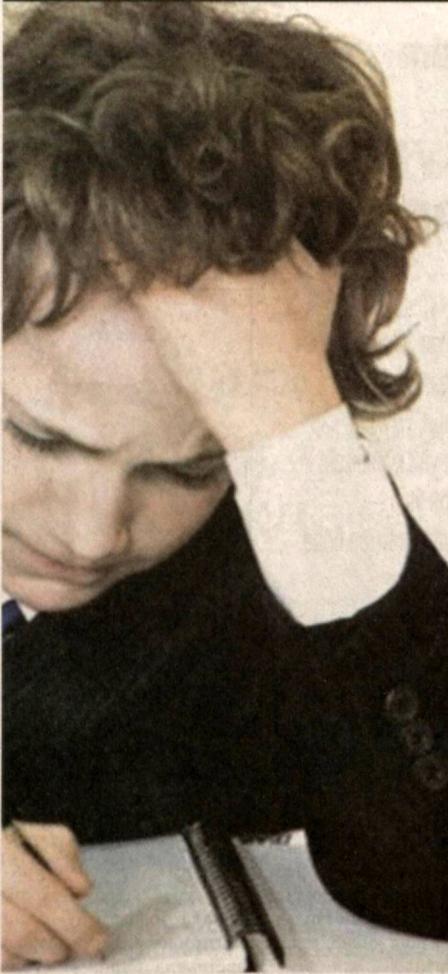
Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат берилishi.

Оилавий ажримлар ҳақида гап кетганда етим бўлиб қолаётган фарзандлар тақдири барчани ўйлантиради. Мъалумотларга кўра, 2018 йилда ажримлар арафасида турган оилалар 32 минг, яраширилган оилалар 25 минг, ярим етимликтан сақлаф қолинган болалар сони эса 36 мингдан зиёд экани қайд этилган.

Инди видуал режа асосида ўйла ёки тиббиёт муассасасига индивидуал режа асосида ўқитишга руҳсат бер

Dildagi gaplar

"Hali yosh edi. O'qishga kirolmasa, shunday qilish kerakmi?! Ota-onasini kuydirib ketdi-ku! Yolg'iz farzand edi-ya. Otasiga "Shuncha mol-holing bor, sotib, institut domlalari bilan gaplash, ancha cho'kib qolibdi bolang", degandim. Unamadi, mana ahvol. Bilimi qanday yaxshi edi, boshini kitobdan ko'tarmasdi".

Biz adolat istaymiz

ring" qilib SMS keladi: "Bu SMSni o'n kishiga yuboring, yigirma kishiga yuboring, e'llik kishiga... Agar yuborsangiz, yaqning xushxbab eshitasisiz, yubormasangiz ko'ngilsizlik ro'y beradi".

Safsatda ekani aniq. Lekin yurakkaga g'ulg'ula soladi. Agar o'qishga kirolmasam, shu sabab bo'lmisin, degan hadik tufayli tushlik qilmasa ham, "xosiyatl" SMSni boshqalarga ilanadi...

Necha yildirki, imtihonda adolatsizliklar bo'lmagligiga o'zimni ishonchirgin keladi. Lekin o'shinnimizning ikki qavatlari uyidan, Samadning otasiga olib bergen mashinasiadan adolatsizlikning "hidi" keladi. Bularning bariga guvoh bo'lgan tajribali abituriyentman.

Shunday so'zlar bor: "Bir mamlakatni yo'q qilish uchun atom bombasi yoki raketa shart emas. Ta'lim saviyasini tushirish, ko'chirmachilik va poroxo'rlikka ruxsat berishning o'zi kifoya. Buning natijasida bemorlar shifokorlar qo'lida jon beradi, binolar arxitektorlar qo'lida quyladi, adolat sudyalar qo'lida o'ladi".

Abituriyentda talaba bo'lishi istagi shunchalar kuchlik, u o'qishga kirish uchun har narsaga tayyor, qodir. Kecha bir sherigim haykalcha sotib olibdi. Narkini eshitib, labimga uchuuq toshdi. Xosiyatlari emishi? Qorni "barkashdekk". Emishki, uch yuz marta silab niyat qilsa, ijobat bo'laran. O'zi oddiy gipsdan tayyorlangan.

Imtihon yaqinlashishi bilan "tiringti-

BIZ KELAJAGIMIZNI BUNDAYLARGA
ISHONMAYMIZ. SHU BOIS BU YIL
O'TAYOTGAN IMTIHONLARDA ADOLAT
HUKMRONLIK QILISHIGA UMIDIMIZ KATTA!

KENJA O'G'IL

Hayot darchasi

Doimidek eng oxirgi vagondaman. Ba'zan yo'lovchilar shu darajada ko'payib ketadi, oyoq bosgani joy izlaysiz. Metro qo'zg'alihi e'lon qilinayti hamki, odamlar qadamni uzilay demaydi. Tiqilinch bo'lishiga qaramay, yoshgina ba'z qitob o'qishta urinar, sal narida qulqochin taqib olyng yigit bi muddat qizqa tikilib turgach, yana nigoqlarini uzb, qayerlarnidir maqsadini kuzatish turardi. Chamasi 5-6 yashar bolak vagon eshigiga yopishib, zo'r berib oynadan tashqarini — yer ostini ko'rishga urinadi. O'rta yoshlardagi ayol betoqat qo'zg'alaverdi. Yuz ifodasidan o'rindiqa o'tirgan yigit joy bermayotganidan noroziligini bermalol uqib olsa bo'la'di. Yigit unga ahamiyat beremas, telefoniga kirit kegtugede bo'lib o'tirardi.

Birdan kimdir oyog'imi bosib oldi. Norozi qiyofa bilan o'girilish, 6-7 yoshlardagi qizaloq, aybdor nigoqlarini menge tikib turidi. Qo'ldan tutib olgan onasi ham uzr so'rab, yonginamagi bo'sh yerga joylashib olishga urindii. Xijolatga qo'yamslik maqsadida asta bosh irg'ab qo'ydim. Qizaloq hanuz turardi.

— "Paxtakor" bekati. Shu yo'q orqali O'zbekiston yo'lining... Ayol qizchani yetaklab tushish ketdi.

Navbatdagi tong. Yana o'sha qadrdron qiyofa. Sochini ikkiti qilip o'rib olyng qizaloq. Bu safar bosha qo'rindiqlar bo'shligiga qaramay, atayin ularning yoniga joylashdim. Ayolni gapta.

— Bog'chaga olib ketyapsizmi?

Ayol javob berishga shoshilmadi. Siniq jilmaygancha qiziga ancha tikiqli turardi.

Ertas kuni ham ro'paramdagagi bo'sh o'rindiqa joylashgan ayol va qizaloqni tanib, jilmayib qo'ydim. Qizcha ham tabassumini mendan ayamdi. Bu gal vagonda odamlar ancha siyrak. Shu sa-

Zamonamiz qahramoni

Malikaning mehnati va san'ati

Jizzax shahridagi Alisher Navoiy mahallasi xotin-qizlarining ko'philigi chevar to'quvchilar. Ular uy-ro'zg'or yushmanlari bilan bo'shagan vaqtlarida gilam, munchoqli taqinchoqlar, poyabzal to'qish kabi xalq hunarmandchiligi turlari bilan shug'ullanadi.

Bolalikdan tilish-bichishga qiziqsan Malikaning bu kasba mehri tobora ortib bordi.

Bu hunarning sirlarini onasi Ozoda Karimovadan qunt bilan o'rgandi.

Jizzax yengil sanoat kasb-hunar kollejini tugatgach, Malika Egamqulova o'zi yashayotgan mahallada hunarmandlik maktabi ochish tashabbusi bilan chiqdi. Kam ta'minlangan oila farzandlariga bepul hunar o'rgatishini o'z oldiga maqsad qildi hamda bu yerda o'zbek milliy buyumlarini to'qishni yo'ga qo'ydi.

Mahallaning bir chekkasida kuchik sex ishga tushirilgach, uning orzulari ushala boshladи. Timib-tinchimas qiz sexda dastlab to'quvchilik qildi. Ishga sadoqati, fidoyiliq sabab ko'p o'tmay rabbarlikka tayinlandi. Ishlar rivojlani, chor-atrofda ularning mahsulotlari xaridorlar ko'pay'a boshladи. Uning huzuriga dugonalar, kasb-hunar kolleji bitiruvchilar, hatto qo'shni xondonlardan ham xotin-qizlar keli boshladи. "Malikaga bolalar poyabzali to'qitib olsam, uning hunarini o'rgansam", de-

ganlarning son-sang'i yo'q. Endilikda qizlar Malikaga shogird tushib, nafis, bejirim, bir-birini takrorlamaydigan poyabzal tar to'qimoqda.

Mahallada "Ustoz-shogird" maktabini kengaytirish oson bo'lmadi. To'quv mashinalari, dastgohlar hamda xomashyo keltirishda birmuncha qiyinchiliklar yuzaga keldi. Ochiqko'ngil va serg'ayrat hunarmand yangilik yaratish yo'lda timmay izlandi. So'nggi ikki yil ichida badiy kashtachilik, zamonaviy biser usulida to'qish-tikish ishlarni yo'lg'a qo'ydi va mahsulot turlarini elliktaga, ischi o'rinnarini o'n beshtaga yetkazdi. Shogirdlar yesitsizrisida kasanachilikni tashkil etib, ish hajmini kengaytirdi va chet el investitsiyasini olib kirishga erishdi. Birgina shu yilning o'tgan olti oyi mobaynida mahsulot sotishdan tushgan sof foysa 7 million so'mni tashkil etdi. Hozir Visola Karimova, Durdona Egamberdieva, Yulduz Karimova, Laziza Azimova kabi chevaralar siqilar gilamlar, bolalar va xotin-qizlar kiyimlarini tayyorlamoda.

Chiroyli buyum qalb-qi'ri bilan vujudga kelgan san'at asaridir, — deydi yosh hunarmand Malika Egamqulova. — Bu iste'dod, mehnat, mahorat, bilmim va tajribaning uyg'unlashuvidir.

Usta hunarmand shogird tanlashga alohida e'tbor beradi. Usosan kam ta'minlangan oilalar farzandlarining boshini silab, kasb mahoratini o'rgatish kelyapti. Boqvuchisini yo'qtogan, mehru-muruvvatga muhujt qarayalarga hamisha yordamlashadi.

Malika Egamqulova "Tashabbus - 2019" ko'rlik-tanloving respublika bosqichida o'z iste'dodini yana bir bor namoyish etib, "Mening kasbim — mening ifixorim" nominatsiyasi sovrindori bo'ldi.

Abdulla SAIDOV
Jizzax viloyati

Ko'ngildan ko'chirmalar

Tanishuv

Ular interneta tashishdi. Ijtimoiy tarmoqda "uchrashishdi". Tunni-tongga, tongni esa tunga ulab subhat qurishdi. Qiz ko'hikkina dugonasing, bola esa yaqin do'sting suratini yubordi. Fursat o'tib, visol onlari keldi. Yigit uchrashuv joyida singlisi kimni kutayotganini tuşummas edi...

"Shovqin"

Uning isyonkor qalbi bor: hayotdagi har bir voqeaga o'z munosabatini baralla aytadi, muammo haqida chuqur mushohada qiladi, fikrashun dunyosi keng. "Nega?", "Qanday?" kabi savollar — hayqirqlari vulqonday qaynaydi, lekin bo'g'zidagi sukunat jariga cho'kib, yo'qoladi...

Ehtiyojsizlik

Yaylovida chorvani o'tlib yurgan vaqtida holdan toygan onani to'satdan ho'kiz suzib oldi.

— Ko'zga qarash kerak edi, oyi, — dedi barzangiday o'g'il to'shakka mixlangan onaga qarab...

Nigoh

Ma'ruzada talabalarni tinchlantrira olmayotgan o'qituvchi darsni tinglasmasdan o'z ishi bilan ovo-ra, ustidan kulib, mazax qilayotgan yigit-qizlarda yoshligini ko'rardi.

Aldanish

Taksi to'xtadi:
— "Qoraqamish"ga...
— O'n ming so'm.
— Yetti ming!
— Bo'pti, chia...

"Ko'ngli bo'sh ekan — osongina alddi. Men kunda 12 mingdan qatnaydigan yo'iga 7 ming bilan ketyapti"...

"Boshqa viloyatdan bo'sa kerak, — o'yaldi haydovchi. — Yo'ini yaxshi bilmas ekan, uch minglik yo'iga yetti ming bilan ketyapti"...

Odat

"Tamakining zarari" mavzuidagi taqdimatidan chiqqan kashanda og'uga tobe bo'lganini anglab, siqigancha cheka boshladи.

Abdulaziz AHMEDOV

Bilasizmi?

Bugungi kunda atom quroliga ega bo'lgan davlatlar soni 10 ta. Bular: AQSh, Rossiya, Angliya, Fransiya, Xitoy, Pokiston, Hindiston, Shimoliy Koreya, Eron va Isroi (oxirgi 2 ta davlat taxmin qilinadi).

Jahonda 500 ga yaqin yadroviy reaktorlar mavjud.

1997-yil 14-16-sentabr kunlari Toshkentda "Markaziy Osiri" — yadro qurolidan xoli zona" mavzuida xalqaro konferensiya o'tkazilgan. Unda 56 mamlakat va 16 xalqaro tashkilotdan 200 dan ortiq valik ishtirok etgan.

Afrikani yadro qurolidan xoli hududga aylantrish haqidagi Pelindab shartnomasi 1999-yil 11-aprelda qabul qilingan.

Dunyoning 110 mamlakati, ya'ni jahon hamjamiyating yarmi yadro qurolidan butunlay voz kechish tarafidori.

bir muddat tikilib qoldim. Peshanasiagi ajinlar issiq istarsiga rahna sololmagan, ayni damda lablari bilin-bilinmas titrab turar, ko'zlar ich-ichiga botib ketgandek, nigoqlarining bir burchida umid berkinib yotardi go'yo. Lekin ko'ngildan qanday tuyg'ularni kechirayotgani menga qorong'i. Qizchaga qarayman. Dunyo bexabar qizaloq qo'shig'ini kuylashni boshlab yuborgandi. Yo'lovchilarning, eshitmayotgan va u istaganini kuylayotgani bu munchoqko'za zavq berishini bir ko'rsangiz edi. Balki aylonning gapini nato'g'ri eshitgandiradi.

Tong. Ishga emas, metro bekatiga shoshyapman. Afsuski, so'nggi vagondagi tirkandidagi ularни izlab topish ancha qiyin bo'ldi. Niqohlari qizaloqni topganda esa ko'rinishidagi o'zgarish meni biroz dovdoridagi. Qizchaning sochi olib tashlangan edi. Garchi bosh kiyimi bilan buni berkitmoqchi bo'sha ham, ilg'ab olish qiyin emas. Biroq shu holatda ham, u kuylayapti. Sochzis holati na odatiga, na quvonchiga daxil qilolardi. Qizcha uni ta'qib etayotgan nigoqlarimni payqab, to'xtab qoldi. Uyaldil chog'i...

Metroga tushaman. Hayolimga, tasavurimga sochini "echkicha" qilib olgan qizaloq keladi, ko'zlarini bilan soch-siz qizni qidiram. Poyezd qo'zg'ulungan qadar ko'zim estikida. Yo'q, bu safar chiqmadilar. Ko'nglimga yozg'imsiz shuba oradoli. O'ylarim noto'g'ri chiqishini xohladim.

Har safar vagon eshilishidan kirishim bilan qalbi hadiklar bilan chuvashish ketgan onani, qanday kallsigini o'zi anglab-anglamayotgan qizaloqni izlayman. Taqdiri qanday kechayotganini bilgim, metro shovqinlari qaridagi qo'shig'ini tinglagim keladi. Afsuski, ularni boshqa uchratmadim...

Navro'za MAHMADXO'JAYEVA

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida, A-2 formada chop etildi.

Hajmi — 2 bosma taboq.
Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41.

Indekslar: 203, 3203.

Bahosi kelishilgan narxdan.

Buyurtma: G-813

Adadi — 18438.

Boshiga topshirish vaqt — 21.40

Topshirildi — 23.40

O'za yakuni — 23.05

1 2 3 4 5

Savolga gazetamizning doimiy eksperti
Javohir SHAMSUTDINOV javob beradi:

Ha, to'lanadi. O'zbekiston Respublikasi Mehnat ko'deksin 148-moddasiga ko'ra, yillik ta'llilar davri uchun xodima o'rtacha ish haqidan kam bo'lganidan miqdorda haq to'lash kafolatlanadi.

Ta'llil uchun haq to'lash jamoasi shartnomasida belgilangan muddatlarda, lekin ta'lli bilan boshlanishidan oldingi ish kundan kechikmay amalga oshiriladi.

— Ha, to'lanadi. O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2017-yil 2-avgustda № 0242 raqami bilan qayta ro'yxatdan o'tgan.

MUASSIS
O'ZBEKISTON YOSHLAR ITTIFOQI
MARKAZIY KENGASHI

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2017-yil 2-avgustda № 0242 raqami bilan qayta ro'yxatdan o'tgan.

2-avgustda № 0242 raqami bilan qayta